

Kaikki mukaan: kuinka heikoimmassa asemassa olevien vaikuttamista voi tukea

Sosiaalisesti kestävä osallisuus - ratkaisuja heikommassa asemassa olevien osallisuuden puolesta

Marko Nousiainen & Minna Kukkonen 16.3.2021

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

DIAKONIA-
AMMATTIKORKEAKOULU
DIACONIA
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke – Sokra

Sokra tukee ja koordinoi Euroopan sosiaalirahaston toimintalinjan 5 hankkeita.

Vajaa 470 hanketta eri puolilla Suomea vuodesta 2014 alkaen.

Hankkeet edistävät työelämän ulkopuolella olevien työkäisten osallisuutta ja torjuvat köyhyyttä.

Sokra kokoaa osallisuustyötä tekevät yhteen, tutkii, tukee arviointia, vaikuttaa ja viestii.

Rohkaisemme tekoihin heikoimmassa asemassa olevien osallisuuden puolesta.

Osallisuus ja kansalaisvaikuttaminen

Osattomuus näkyy paitsi toimeentulon ja -terveyden ongelmina, myös demokratian toteutumisessa

- Työelämän ulkopuolella olevat eivät äänestä yhtä usein kuin muu väestö keskimäärin:
 - kuntavaalit noin -10 prosenttiyksikköä
 - eduskuntavaalit noin -20 prosenttiyksikköä
 - presidentinvaalit noin -18 prosenttiyksikköä
 - europarlamenttivaalit noin -14 prosenttiyksikköä

(Leemann, L. ym.: Työelämän ulkopuolella olevien osallisuus ja hyvinvointi: Kyselytutkimuksen tuloksia. THL, 2018)

Katkeruus päätöksentekijöitä kohtaan voimakasta

Uhkana polarisoitumista vahvistava noidankehä

Kaikki mukaan: Kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen

Käytäntöjä ja kokemuksia siitä, kuinka heikoimmassa asemassa olevien osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia voidaan lisätä:

[Kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen \(thl.fi\)](https://thl.fi)

Sokra kokoaa ja arvioi lupaavia osallisuuden edistämisen malleja eli ”osallisuuden palasia”

Poimitaan hankkeista ja toiminnoista

Osallisuuden palaset ovat

- tietoja
- periaatteita
- toimintoja
- toimintamalleja, käytäntöjä
- palveluja tai palvelun osia

Sovellettavissa eri ihmisille ja tilanteisiin

Löydät osallisuuden palaset Innokylästä. Osallisuuden palaset on nivottu osaksi laajempia osallisuuden edistämisen teemakokonaisuuksia, kuten kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen:

THL.FI/SOKRA: Osallisuuden edistämisen mallit

KOKEMUSTOIMIJAT VAIKUTTAJINA -RYHMÄ

Ryhmä edistää yhteiskehittämistä alueella ja lisää asiakkaiden asiantuntijuuden hyödyntämistä sote-, kuntoutus- ja työllisyyspalveluiden kehittämisessä.

Kokemusasiantuntijat tuovat kokemustietoaan esille ja vaikuttavat palveluiden kehittämiseen.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio:
[Kokemustoimijat vaikuttajina -ryhmä \(Innokylä.fi\)](https://www.innokyla.fi/)

Osa kokonaisuutta: [Kokemusosaaminen \(Thl.fi\)](#)

PALVELUSAFARI NUORTEN VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ

Nuoret tutustuvat palveluihin ja vaikuttavat niihin, jolloin sekä pystyvyyden kokemus että vaikuttamistaidot vahvistuvat ja tarjoutuu myös mahdollisuus panostaa yhteiseen hyvään.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio: [Palvelusafari nuorten vaikuttamisen välineenä \(Innokylä.fi\)](#)

Osa kokonaisuutta: [Kaikki mukaan: kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen \(Thl.fi\)](#)

KIERTÄVÄ KOKOUS VAIKUTTAMISKEINONA TERVEYDENHUOLLOSSA

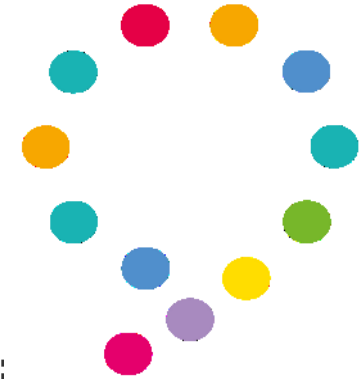
Hyvät käytännöt juurtuvat kehittämishankkeista varsinaisiin toimintaympäristöihin, kun kiertäviin kokouksiin osallistuvat yksikön työntekijät.

Kokemusasiatuntijatieto tulee kuuluville ja tieto asiakkaiden ja ammattilaisten yhdessä kehittämistä hyvistä käytännöistä leviää ja saa tilaisuuden juurtua palvelujärjestelmään.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio: [Kiertävä kokous vaikuttamiskeinona terveydenhuollossa \(Innokylä.fi\)](#)

Osa kokonaisuutta: [Kaikki mukaan: kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen \(Thl.fi\)](#)

Valtaajat

Tehdään pieni vaikuttamisteko ja jätetään myönteinen jälki ympäristöön. Valtaajakummit jeesaavat.

Pieniä yhteiskunnallisia projekteja: neulekahvila tai -graffiti, artikkelin julkaisu, vlog omasta elämästä, pop up -ravintola

Nuorille (tai muillekin, jotka eivät usko vaikutusmahdollisuuksiin)

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys TATSI

[Valtaajat \(Innokyla.fi\)](https://www.innokyla.fi)

Valtaajat-peli – vastaisku syrjäyttämislle

Valtaajat-peli

Tuo kansalaisyhteiskunnan vaikuttamisen keinot näkyväksi

Tarkoituksena löytää omat vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet ja itselle sopivat osallistumisen ja vaikuttamisen paikat

Pelissä neljä osa-aluetta, joilla vastataan 10 kysymykseen: Omat arvoni, Minun Suomeni, Minä – vaikuttaja, Minä – valtaaja.

Lopuksi saadaan oma vaikuttajaprofiili

RYHMÄTYÖLLISTÄMISEN AVULLA ELIVOIMAA KYLIIN

Työllistyneet saavat työtä ja vertaistukea.

Kyläyhdistykset saavat resursseja toimintaan, kyläyhteisöt työpaikkoja ja lähipalveluja.

Osallisuuden palasen kuvaus ja arvio: [Ryhmätyöllistämisen avulla elinvoimaa kyliin \(Innokylä.fi\)](https://www.innokyla.fi/)

Osa kokonaisuutta: [Lisää ansaitsemisen mahdollisuuksia työttömille ja muille työelämän ulkopuolella oleville \(Thl.fi\)](https://www.thl.fi/)

Yhteystiedot

thl.fi/sokra

MARKO NOUSIAINEN
Arviointitutkija
[marko.nousiainen\(at\)thl.fi](mailto:marko.nousiainen@thl.fi)
029 524 7225

MINNA KUKKONEN
Tutkija
[minna.kukkonen\(at\)thl.fi](mailto:minna.kukkonen@thl.fi)
029 524 7738

SOSIAALISEN OSALLISUUDEN EDISTÄMISEN KOORDINAATIOHANKE – SOKRA

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

DIAKONIA-
AMMATTIKORKEAKOULU
DIACONIA
UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto